

İÇİMİZDEN BİRİ

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, Eczacı Meslektaşımız, Prof. Dr. Ramazan Çiçek İçimizden Biri Köşesinde...

Kısaca kendinizi anlatır mısınız?

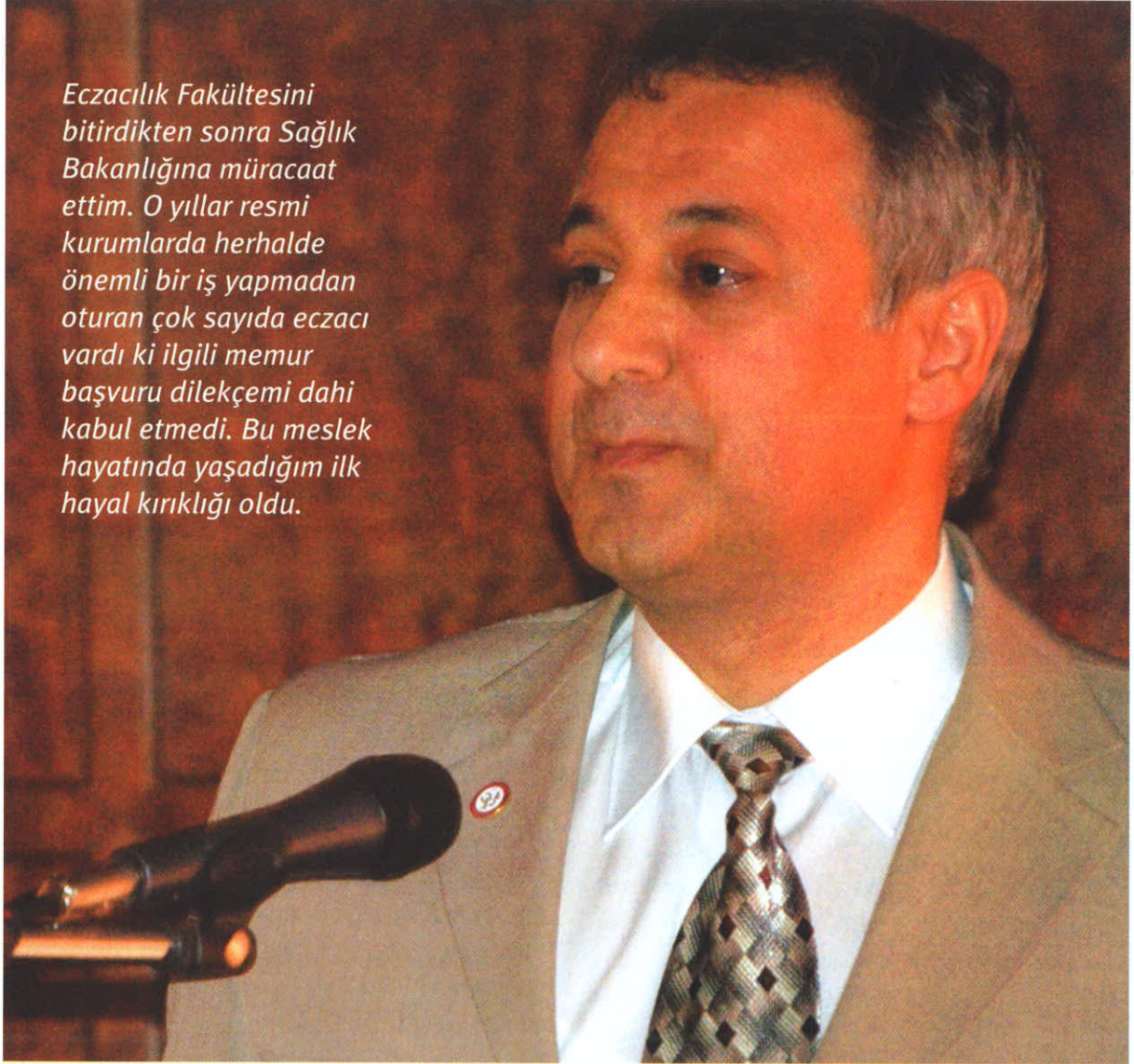
1960 Yılında Diyarbakır'da 8 çocuklu bir memur ailesinin 5. çocuğu olarak doğdum. İlk ve Ortaöğrenimimin büyük bölümünü Diyarbakır'da sürdürüp, 1977 yılında Ceyhan Lisesi'nden mezun oldum. Aynı yıl Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesini kazandım. Adı geçen Fakülteden 1981 yılında fakülte ikincisi olarak mezun oldum. Yaşama başlangıcımı kronoloji olarak bu şekilde özetleyebilirim, yaşama bakış açımın başlangıcı için ise şunları söyleyebilirim: Öncelikle diğer insanlardan ayrı, bağımsız bir fert olduğumu fark ettiğimde insanlarla aramdaki ilişkinin karşılıklı saygıya dayanması gerektiğine karar verdim. Çünkü ben incitilmek istemiyordum, saygısız bir davranışa maruz kalmak istemiyordum, onaylanmak istiyordum; düz mantıkla bakacak olursak diğer şahıslar da birer insandı ve onların da aynı hakları vardı o halde insanlara saygılı davranmalıydım, onları incitmemeliydim ve bu karşılıklılık ilkesi dâhilinde olmalıydı. Toplum için yararlı bir insan olmalıydım. İçinde yaşadığım topluma zarar vermemeliydim, zarar vermek isteyenlerle mücadele etmeliydim. İçinde yaşadığım toplumun ilerlemesine katkıda bulunmalıydım. Bu iki düşüncemin halen özde değişmediğini düşünüyorum. Bu bağlamda 17 yaşındaki Ramazan ÇİÇEK ile 47 yaşındaki Ramazan ÇİÇEK arasında anlamlı bir

fark göremiyorum. En azından kendi algılamam böyle. Uzun yıllar boyunca insanlar bir olay karşısında nasıl davranırlar, yaptıkları şeyi neden yaparlar, davranışlarının nedeni nedir sorularına cevap aradım. Bu alanda önemli mesafeler kat ettiğimi düşünüyorum ama tabii ki bu konunun uzmanı değilim.

Eczacılık fakültesini bitirdikten sonra bugüne kadar ki meslek yaşantınız? Serbest eczacılık, kamu eczacılığı vb. yaptınız mı?

Eczacılık Fakültesini bitirdikten sonra Sağlık Bakanlığına müracaat ettim. O yıllar resmi kurumlarda herhalde önemli bir iş yapmadan oturan çok sayıda eczacı vardı ki ilgili memur başvuru dilekçemi dahi kabul etmedi. Bu meslek hayatında yaşadığım ilk hayal kırıklığı oldu. O yıllar, şimdi halen öyle mi bilmiyorum, Diyarbakır eczacı camiasının önde gelen isimleri, yeni mezun bir meslektaşlarına yol göstermektense, piyasa koşullarının ne kadar zor olduğunu ve kendi işlerinin de ne kadar kötü olduğunu anlatırlardı. Rahmetle anmam gerekli ki o zamanlar Diyarbakır'da ecza deposu işleten (Yanılmıyorsam Dicle Ecza Deposu idi) Ahmet GÖLCÜK Bey beni eczane açmam için hep teşvik etmiş hatta hiç mecburiyeti olmadığı halde anlamlı bir kazanç limiti belirleyip bu limitin altındaki kazancı kendisinin telafi edeceğine taahhüt etmiştir. Kendisini bu vesi

Eczacılık Fakültesini bitirdikten sonra Sağlık Bakanlığına müracaat ettim. O yıllar resmi kurumlarda herhalde önemli bir iş yapmadan oturan çok sayıda eczacı vardı ki ilgili memur başvuru dilekçemi dahi kabul etmedi. Bu meslek hayatında yaşadığım ilk hayal kırıklığı oldu.

leyle burada minnet ve rahmetle anma gereğini hissediyorum. Tabii insan kendi hayatını yaşar, kim ne derse desin yaşamı ile ilgili verdiği kararların sorumluluğu kendine aittir. Bu nedenle kendi mesleki yaşamımın sorumluluğunu kendim üstleniyorum. Takriben bir yıl süren, stresli ve muvazaalı bir meslek yaşantısından sonra askere gittim ve müteakiben hem Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesinden hem de Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesinden araştırma görevliliği (o zamanki tabiriyle asistanlık) teklifi aldım. Tesadüfe bakın

ki her iki kadronun sınavı aynı güne tesadüf etmişti. Ben de tercihim Diyarbakır'dan yana kullandım.

Bugün içinde bulunduğunuz akademik yaşantınızın gelişimi nasıl oldu? Neden bu yolu tercih ettiniz?

Doğrusunu söylemek gerekirse şimdiki gençler bize göre çok şanslı. Bizim farkında olmadığımız birçok şeyi onlar çok iyi biliyorlar. Kendi yaşamı için elinden gelen tüm çabayı sarf eden bir şahsın, kendi yaşamını planlamaması

Bugün sanayileşmiş bazı ülkeler, hekime ve hastaya danışmanlık hizmeti verme bağlamında eczacının, ne kadar önemli bir rol oynayabileceğini keşfetmiş ve eczacıdan bu anlamda yararlanabilmektedir. Bize bakınca eczacılık öğrenim, amaç ve hedeflerinin çok net olarak belirlenmiş olduğunu sanmıyorum

Ben bir eczacının –eğer gördüğüm eczacıların verdiği şekilde hizmet veriyorsa- mesleki tatmin duygusunu tatmış olabileceğini sanmıyorum. Ortada bir yanlışlık varsa bu eczacılık mesleği ile ilgili değildir. Türkiye’de bir süreden beridir bul karayı al parayı eğilimi hakim olmuştur.

düşünülemez dersiniz doğru söylemiş olursunuz, ama realite her zaman böyle değildir. Şu anki bakış açımı baktığımda, bir sosyal bilimci olmam gerekirken, neden pozitif bilimleri seçmiştim, hem Analitik Kimya hem de Farmakoloji asistanlığı için teklif aldığımda neden Farmakolojiyi seçmiştim, Ankara’ya gitmek varken neden Diyarbakır’ı tercih etmiştim. Bunlar kendimce üzerinde düşünülmesi gereken sorular. Sanırım ne yapmam gerektiğine değil, yaptığım şeyi olabildiğince iyi yapmaya programlanmışım. Oysa iyi bir yüzücü olmak istiyorsanız ırmakta değil okyanuslarda yüzücülük yapmalıydınız. Bu açıdan bakıldığında yaşamımın çok başarılı olduğunu düşünmüyorum. Kendi donanım ve yeteneklerimi dikkate alarak sosyal bilimci olmalıydım, sığ sulara değil engin sulara açılmalıydım. Ama artık eğitimin yaşam boyu devam eden bir şey olduğunu biliyoruz. Bu nedenle açtığım defterin kapanmadığını, ancak yaşam defterimin kapanması ile kapanacağını söyleyebilirim. Hırslı ve iddialı iseniz elde ettikleriniz sizi tatmin etmeyebiliyor. Bu nedenle 1984 yılında başladığım araştırma görevliliği görevinden 1988 yılında istifa ettim ve Bitlis Adilcevaz’da eczane açtım. Takriben 3 yıl süren deneyimlerle dolu bir meslek yaşantısından sonra serbest piyasanın bana göre olmadığına karar verdim ve Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesindeki görevime döndüm. Halen aynı görevde çalışıyorum.

Bugün eczacılık mesleğine dışarıdan baktığınızda, özellikle eczane eczacılığı boyutuyla, nasıl bir yapı görüyorsunuz?

Türkiye’deki eczane eczacılığıyla dünyadaki örnekleri kıyaslayabilir misiniz?

Bugün sanayileşmiş bazı ülkeler, hekime ve hastaya danışmanlık hizmeti verme bağlamında eczacının, ne kadar önemli bir rol oynayabileceğini keşfetmiş ve eczacıdan bu

anlamda yararlanabilmektedir. Bize bakınca eczacılık öğrenim, amaç ve hedeflerinin çok net olarak belirlenmiş olduğunu sanmıyorum. Ağır bir kimya ve botanik eğitiminden sonra eczacı diploması alan bir meslektaşımızın, aldığı eğitimin gereklerinin hemen hemen hiç birini meslek hayatında yerine getirmesi mümkün değildir. Bugün eczacının çalışma alanında botanik, farmakognozi, genel-analitik-organik-fiziko-farmasötik kimyalar yoktur. Piyasaya atılan genç bir eczacı, doktor veya hastaya danışmanlık yapacak donanıma sahip değildir. Piyasaya atılıp para kazanmaya başladıktan, eczanesinin döngüsünü kalifiye bir kalfaya teslim edip kendisi kasaya oturduktan sonra da değerli bir danışman hüviyeti kazanması olası görülmemektedir. Bu nedenle hariçten gazel okuyan, ama muhtemelen mesleki kariyerinin sonunda eczane açarak eczane eczacılığı yapacak biri olarak, eczacının ne olduğuna, eczacının kendi mesleğinin neresinde bulunduğu karar vermesi gerektiğine inanıyorum. Bu, gönüllülük esasına dayalı kendi kendine

eğitim, yaşam boyu eğitim ve meslek odalarının organize edeceği, sürekli mesleki gelişim etkinlikleri ile üstesinden gelinilebilecek bir konu olarak değerlendirilmelidir.

Önceki soruya ek olarak dışarıdan baktığınızda; bugün Türkiye’de serbest eczacılık yapan (eczane eczacılığı) eczacıların mesleki açıdan tatmin olup olmadıkları konusunda neler düşünüyorsunuz? Mevcut yapı içerisinde (eczacılık hizmetinin verilmesi aşamasında) yanlış veya eksik olduğunu düşündüğünüz konular var mı? Eczacılığın geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Ben bir eczacının -eğer gördüğüm eczacıların verdiği şekilde hizmet veriyorsa- mesleki tatmin duygusunu tatmış olabileceğini sanmıyorum. Ortada bir yanlışlık varsa bu eczacılık mesleği ile ilgili değildir. Türkiye’de bir süreden beridir bul karayı al parayı eğilimi hakim olmuştur. Bu durum -doğruysa eğer- topluma gönüllü katkı, halka hizmet, kendini geliştirme gibi esprilerin göz ardı edilmesine

neden olmuştur. Bu nedenle eczacılığın uygulanışı ile ilgili bir sorun varsa hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki diğer mesleklerin uygulanışı ile ilgili sorunlar da vardır. O halde bir dönüşüm yaşamak istiyorsak, önce yaşama bakışımıza değiştirmeliyiz. Etik, estetik, deontolojik ve hümanistik değerleri saklandıkları yerden çıkartmalı, hayatımıza ve uygulamaya geçirmeliyiz.

Türkiye’de bir ilk oldunuz. D.Ü. Tıp Fakültesi dekanı olarak görev yapıyorsunuz. İçinde bulunduğunuz akademik yaşamın olumlu, olumsuz yönlerini anlatabilir misiniz? Mesleki açıdan düşündüklerinizi hayata geçirebiliyor musunuz?

Kendinizi eczane veya kamu eczacılarıyla kıyasladığınızda nasıl bir sonuç çıkıyor?

Doğrusunu söylemek gerekirse Türkiye’deki kaçınıcı eczacı kökenli Tıp Fakültesi Dekanı olduğumu bilmiyorum. Ancak Türkiye’deki bir-biri ile işbirliği yapması gereken yakın meslek sahiplerinin, –zaman zaman- kendi aralarında deklare edilmemiş bir hiyerarşi oluşturdukları, bu sanal hiyerarşi içerisinde işbirliği yerine rekabeti, birliktelik yerine kamplaşmayı tercih ettiklerini; bunu da bir nevi meslek şovenizmine, stigmatizasyona ve ön yargılara dönüştürdükleri malumunuzdur. Kendi akademik idarecilik dönemimde, olumsuz sayılacak bu tür bir algılamayı ciddi olarak yaşamadım. Kendimi Fakültemiz elemanlarından ayrı görmedim, ayrı biriyim gibi davranmadım. İlginç olarak göreve atanmamdaki uygunsuzluğu, zaman zaman hekim olmayan meslektaşlarımın gündeme getirdiğini fark ettim. Diyarbakır eczacı camiasıyla aramızda, her zaman, saygıya dayalı ve sıcak bir ilişki olduğu halde; bu zor ve anlamlı görevde Diyarbakır eczacılarının yanımda olduğunu nedense algılayamadım. Kendi kapasite ve iyi niyetimi, yeteneklerimin el verdiği ölçüde ve gönüllü olarak kullandım. Ben en

iyisini yaparım demedim hep daha iyinin ne olduğunu aradım. Ben yaparım demedim, yapılan iyi şeyleri hep birileriyle birlikte yaptık. Her kademedeki insanların geliştirilmesi gerektiğine, kişi olarak değil ekip olarak çalışılması gerektiğine, güvene dayalı ilişkiye, karşılıklı saygıya, büyüyen bireye saygı gösterilmesi gerektiğine, takdirin gerekli olduğuna, hoşgörüyeye, tevazuya, vakara, kararlılığa ve disipline inandım. İnanıklarımın ne kadarını, hangi başarıyla yapabildiğim kamunun takdirine aittir. Kendimi hiçbir meslektaşım ile kıyaslamıyorum. Er geç kendimin de serbest eczacı olarak çalışacağını düşünüyorum.

Toplumun eczacılara ve eczacılık mesleğine bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Toplumun eczacılara nasıl baktığını bilmiyorum. Bu konuda yapılacak en doğru şey herhalde yapılandırılmış bir anket ile kamuoyundan geri bildirim almak olmalıdır.

Son olarak meslektaşlarımıza bir mesajınız var mı?

Daha önceki yanıtlarımda da özünde mesajlar taşıdığını düşünüyorum. Uygulanmayan ama söylenen mesajların olumlu anlamda işe yaramayacağına, bilakis dejenerasyona neden olacağını düşünüyorum. Bugünlerde kendime verdiğim mesajları isterseniz sizinle paylaşabilirim. İyi niyet, hoş görü, olumlama ve insanı diğer canlılardan ayıran insani değerlerin sosyal yaşantımızın temelini oluşturması gerektiğini söyleyebilirim. Yaptığımız işte uzmanlaşmalıyız, sorunlarımızı uzlaşarak çözmeliyiz, insan unsuruna güvenmeli ve çevremizde güvene dayalı bir ilişki ağı oluşturmalıyız, eleştirici ve yargılayıcı değil, tanımlayıcı, çözümleyici ve olumluyucu olmalıyız. Geleceğimizi, çocuklarımızın geleceğini, bugün bizlerin inşa etmekte olduğunu unutmamalıyız. İlginize teşekkür ederim.